

WALES AUDIT OFFICE FAQ'S

Council meetings and decision making

The Local Government Act 1972 and subsequent legislation sets out how councils can go about making decisions. All decisions made by the Council must be made at a Council meeting. The meeting must be a meeting of the whole Council or a properly constituted committee. The meetings must take place in a physical space and be open to the public (with some exemptions to exclude the public).

Clerks have asked the following questions:

Can councils delegate decision making to the chair, vice chair and/or the clerk to enable council business to be conducted?

Under the 1972 Act, councils can delegate their functions to officers or committees of members. There are a number of important issues that councils will need to consider here:

- Decision making cannot be delegated to individual members such as the chair or vice-chair. Delegated authority can only be given to a properly constituted committee of the council. Councils can however, delegate to an officer e.g. the clerk.
- Any delegation of authority must be clearly defined. This means that the scope of and any limits on delegated authority must be decided on by the council.
- Delegation must follow a decision of the council in a properly constituted meeting.

This means that:

- If a council did not determine a scheme of delegation at any point up to its last council meeting prior to the lockdown, it cannot lawfully approve one until after

Cyfarfodydd y cyngor a gwneud penderfyniadau

Mae Deddf Llywodraeth Leol 1972 a deddfwriaeth ddilynol yn nodi sut y gall cyngorau fynd ati i wneud penderfyniadau. Rhaid i bob penderfyniad a wneir gan y Cyngor gael ei wneud mewn cyfarfod o'r Cyngor. Rhaid i'r cyfarfod fod yn gyfarfod o'r Cyngor cyfan neu'n bwyllgor sydd wedi'i gyfansoddi'n briodol. Rhaid i'r cyfarfodydd gael eu cynnal mewn man ffisegol a bod yn agored i'r cyhoedd (gyda rhai eithriadau i wahardd y cyhoedd).

Mae'r clerod wedi gofyn y cwestiynau canlynol:

A all cyngorau ddirprwyo penderfyniadau i'r Cadeirydd, yr is-gadeirydd a/neu'r Clerc er mwyn gallu cynnal busnes y Cyngor?

O dan Ddeddf 1972, gall cyngorau ddirprwyo eu swyddogaethau i swyddogion neu bwyllgorau o Aelodau. Mae nifer o faterion pwysig y bydd angen i gyngorau eu hystyried yma:

- Ni ellir dirprwyo penderfyniadau i Aelodau unigol megis y Cadeirydd neu'r is-gadeirydd. Awdurdod dirprwyedig yn unig y gellir ei roi i bwyllgor o'r cyngor sydd wedi'i gyfansoddi'n briodol. Fodd bynnag, gall cyngorau ddirprwyo i swyddog e.e. y Clerc.
- Mae'n rhaid i unrhyw ddirprwyo awdurdod gael ei ddiffinio'n glir. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i'r Cyngor benderfynu ar gwmpas awdurdod dirprwyedig ac unrhyw derfynau arno.
- Rhaid i ddirprwyaeth ddilyn penderfyniad y Cyngor mewn cyfarfod a gyfansoddwyd yn briodol.

Mae hyn yn golygu:

- Os na fyddai Cyngor yn penderfynu ar gynllun dirprwyo ar unrhyw adeg hyd at ei gyfarfod diwethaf o'r Cyngor cyn cloi i lawr, ni all gymeradwyo'n gyfreithlon un tan ar ôl i'r rheoliadau newydd gael eu

<p>the new regulations are made and it can convene a lawful meeting.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Any delegations that have been made to members must have been to a committee of members that has been formally established by the Council before the lockdown commenced. • Decisions made by members of a committee e.g. the chair and vice chair, can still only be made at properly convened meetings <p>Is it acceptable that the end of year paperwork is sent to all councillors and that they agree and pass the accounts remotely, possibly filling out a form online or by email, without having a meeting?</p> <p>The short answer is no. The legislation is clear and the accounts must be approved at a council meeting. It is not appropriate for decisions to be made except in a meeting. Notwithstanding the current situation, it is important that councils maintain appropriate standards of governance.</p> <p>However, see below...</p> <p>How can councils meet during 'lockdown'?</p> <p>The good news here is that the UK and Welsh Governments have recognised the difficulties caused to public bodies by the lockdown restrictions. Welsh Government has drafted statutory regulations will provide flexibility to enable councils to operate safely, effectively and lawfully, while retaining the principles of openness and accountability to the public. They will be able to conduct meetings on the basis of remote attendance. These arrangements will apply to meetings required to be held on or before 7th May 2021. The Regulations will be made tomorrow (Wednesday 22 April 2020).</p> <p>The measures to be included in the Local Authorities (Coronavirus) (Meetings) (Wales) Regulations 2020 will include:</p>	<p>gwneud a gall gynnull cyfarfod cyfreithlon.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'n rhaid bod unrhyw ddirprwyaethau a wnaed i'r Aelodau wedi bod i bwyllgor o Aelodau sydd wedi'u sefydlu'n ffurfiol gan y Cyngor cyn i'r clo ddechrau. • Dim ond mewn cyfarfodydd priodol y gellir gwneud penderfyniadau a wneir gan aelodau Pwyllgor e.e. y Cadeirydd a'r is-gadeirydd, o hyd <p>A yw'n dderbyniol bod y gwaith papur diwedd blwyddyn yn cael ei anfon at bob cynghorydd a'u bod yn cytuno ac yn pasio'r cyfrifon o bell, gan lenwi ffurflen ar-lein neu drwy e-bost, heb gael cyfarfod?</p> <p>Yr ateb byr yw na. Mae'r ddeddfwriaeth yn glir a rhaid i'r cyfrifon gael eu cymeradwyo mewn cyfarfod o'r Cyngor. Nid yw'n briodol gwneud penderfyniadau ac eithrio mewn cyfarfod. Er gwaethaf y sefyllfa bresennol, mae'n bwysig bod cynghorau'n cynnal safonau llywodraethu priodol.</p> <p>Fodd bynnag, gweler isod ...</p> <p>Sut y gall cynghorau gwrdd yn ystod 'clo'?</p> <p>Y newyddion da yma yw bod Llywodraethau'r DU a Chymru wedi cydnabod yr anawsterau a achosir i gyrff cyhoeddus gan y cyfyngiadau cloi i lawr. Mae Llywodraeth Cymru wedi drafftio rheoliadau statudol a fydd yn rhoi hyblygrwydd i alluogi cynghorau i weithredu'n ddiogel, yn effeithiol ac yn gyfreithlon, gan gadw egwyddorion bod yn agored ac yn atebol i'r cyhoedd. Byddant yn gallu cynnal cyfarfodydd ar sail presenoldeb o bell. Bydd y trefniadau hyn yn berthnasol i gyfarfodydd y mae'n ofynnol eu cynnal ar 7 Mai 2021 neu cyn hynny. Caiff y Rheoliadau eu gwneud yfory (Dydd mercher 22 Ebrill 2020).</p> <p>Bydd y mesurau sydd i'w cynnwys yn Rheoliadau awdurdodau lleol (coronafeirws) (cyfarfodydd) (Cymru) 2020 yn cynnwys:</p>
---	--

- provision for remote access to community and town meetings, removing the need for a specified number of members to be in any one location so long as at a minimum, members are able to hear each other. This does not preclude video conferencing, live streaming and other means of communication where this is available.
- removal of the requirement for annual meetings of community and town councils to take place within specified timescales. This will enable councils to determine the appropriate timing of the annual meeting.
- changes to the administration arrangements which support council meetings, including making provision for a number of activities to be conducted electronically during the pandemic. This includes electronic publishing of notices of the time and place of meetings, meeting papers, reports and minutes.
- provision for community and town councils to determine the manner of voting at meetings. This will prevent the frustration of business in cases where the current method of a show of hands would not be possible.
- observing the public right of access through electronic means during the pandemic.

Further Regulations may be made if Welsh Government identifies a need for further changes to extant Regulations.

Please note that Audit Wales does not endorse any individual video conferencing applications. It is for individual councils to

- darpariaeth ar gyfer mynediad o bell i gyfarfodydd cymuned a thref, gan ddileu'r angen i nifer benodol o Aelodau fod mewn unrhyw un lleoliad ar yr amod bod yr aelodau o leiaf yn gallu clywed ei gilydd. Nid yw hyn yn atal fideogynadledda, ffrydio byw a dulliau eraill o gyfathrebu lle mae hyn ar gael.
- dileu'r gofyniad i gyfarfodydd blynyddol cynghorau cymuned a thref gael eu cynnal o fewn yr amserlenni penodedig. Bydd hyn yn galluogi cynghorau i benderfynu ar amseriad priodol y cyfarfod blynyddol.
- newidiadau i'r trefniadau gweinyddol sy'n cefnogi cyfarfodydd y Cyngor, gan gynnwys gwneud darpariaeth ar gyfer cynnal nifer o weithgareddau yn electronig yn ystod y pandemig. Mae hyn yn cynnwys cyhoeddi hysbysadau o amser a lleoliad cyfarfodydd, papurau cyfarfod, adroddiadau a chofnodion yn electronig.
- darpariaeth i gynghorau cymuned a Thref benderfynu ar y dull o bleidleisio mewn cyfarfodydd. Bydd hyn yn osgoi rhwystredigaeth busnes mewn achosion lle na fyddai'r dull presennol o ddangos dwylo yn bosibl.
- arsylwi hawl y cyhoedd i gael mynediad trwy ddulliau electronig yn ystod y pandemig.

Gellir gwneud rheoliadau pellach os bydd Llywodraeth Cymru yn nodi bod angen newidiadau pellach i'r rheoliadau sy'n bodoli.

Nodwch nad yw archwiliad Cymru yn cymeradwyo unrhyw geisiadau fideogynadledda unigol . Lle cynghorau unigol yw gwneud eu hasesiadau eu hunain a sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth berthnasol.

[Archwilio mewnol](#)

make their own assessments and ensure they comply with relevant legislation.

Internal audit

How can the council arrange for an internal audit during lockdown?

Clerks have asked if councils can provide electronic copies of documents to their internal auditor to enable the auditor to carry out an audit or if they have to provide the original documents.

The Regulations require that the council must maintain an adequate and effective system of internal audit of its accounting records and of its system of internal control. It is for the council to determine how this is achieved. Provided the auditor is satisfied with the evidence provided electronically, Audit Wales does not consider there to be an issue with providing electronic copies of documents.

Internal auditors should however note that proper standards of internal audit work should not be relaxed due to the COVID-19 lockdown and should apply an appropriate degree of scepticism. In exercising auditor scepticism about whether to accept electronic evidence, auditors should consider whether:

- it is accurate, i.e. unaltered representations of the information;
- it is authentic, i.e. what it purports to be; and
- it may have been tampered with.

These are matters for the internal auditor's judgement.

Audit notices

Can I publish the audit notice just on the council website rather than on a noticeboard? I covered this issue in an earlier email.

Due to the current restrictions, electors will not be able to attend council offices (which are likely to be closed!). Until such time as the lockdown is lifted, electors will not be able to

Sut y gall y Cyngor drefnu archwiliad mewnol yn ystod clo i lawr?

Mae clercod wedi gofyn a all cynghorau ddarparu copiâu electronig o ddogfennau i'w harchwilydd mewnol i alluogi 'r Archwilydd i gynnal archwiliad neu a oes rhaid iddynt ddarparu 'r dogfennau gwreiddiol.

Mae'r Rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol bod rhaid i'r Cyngor gynnal system ddigonol ac effeithiol o archwilio mewnol o'i gofnodion cyfrifyddu a'i system o reolaeth fewnol. Mater i'r Cyngor yw penderfynu sut i gyflawni hyn. Ar yr amod bod yr Archwilydd yn fodlon â'r dystiolaeth a ddarperir yn electronig, nid yw archwiliad Cymru yn ystyried bod problem o ran darparu copiâu electronig o ddogfennau.

Fodd bynnag, dylai archwilwyr mewnol nodi na ddylid llacio safonau priodol o waith archwilio mewnol oherwydd y clo COVID-19 a dylent fod yn amheus o'r radd briodol. Wrth arfer amheuaeth gan yr Archwilydd ynghylch p'un a ddylid derbyn tystiolaeth electronig ai peidio, dylai archwilwyr ystyried:

- ei fod yn gywir, h.y. cynrychioliadau o'r wybodaeth heb eu newid;
- Mae'n ddilys, h.y. yr hyn y mae'n honni ei fod; A
- Efallai yr ymyrrwyd ag ef.

Mae'r rhain yn faterion ar gyfer dyfarniad yr archwiliwr mewnol.

Hysbysiadau archwilio

A allaf gyhoeddi'r hysbysiad archwilio ar wefan y Cyngor yn unig yn hytrach nag ar hysbysfwrdd? Rhoddais sylw i'r mater hwn mewn e-bost cynharach.

Oherwydd y cyfyngiadau presennol, ni fydd etholwyr yn gallu mynd i swyddfeydd y Cyngor (sy'n debygol o fod ar gau!). Hyd nes y caiff y clo ei godi, ni fydd etholwyr yn gallu arfer eu hawliau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

exercise their rights under the Public Audit (Wales) Act 2004.

Felly, ni fydd yn briodol hysbysebu'r archwiliad a'r cyfnodau arolygu hyd nes y gall etholwyr fod yn bresennol yn y swyddfeydd ac archwilio'r cyfrifon.

Rydym yn gofyn i gynghorau hysbysu eu tîm archwilio pan fydd y cyfrifon wedi'u cymeradwyo. Bryd hynny, bydd y tîm Archwilio yn ystyried pa ddyddiad y dylid ei bennu ar gyfer arfer hawliau etholwyr a bydd yn hysbysu'r Cyngor yn unol â hynny. Ni fydd dyddiadau'n cael eu gosod hyd nes y codir y clo.

Ar ôl pennu dyddiad, bydd modd i gynghorau roi hysbysiad ar yr hysbysfwrdd gan y bydd y clo wedi'i godi!